

Mandale, sveti krogi življenja

Cvetna mandala
Foto Igor Modic

Mandale so osrednji simbol, ki nas nagovarja k zbranosti, meditaciji, varovanju in zdravljenju. Izdelovanje mandal simbolizira duhovno popotovanje, pri čemer privre na površje veliko informacij iz globine duše.

Vladimir Jerman

V povezavi z duhovnostjo in azijskimi verstvi zasledimo med drugimi pojmi tudi sanskrtsko besedo mandala. Razjasnimo najprej, da je sanskrt okoli 3500 let star jezik, ki je imel na indijski podcelini podobno vlogo kot latinščina v Evropi. Ker so v sanskrtu – nekateri jezikoslovci dokazujejo starost slovenskega jezika prav s sorodnimi sanskrtskimi izrazi in dejstvom, da oba poznata

Šestilna rozeta s panjske končnice iz Voklega, ki jo hrani etnografski muzej Slovenije. Foto etno-muzej.si

poskusi švicarskega inženirja in zdravnika Hansa Jennyja (1904–1972). Po plošči je potresel sipko in tekočo snov

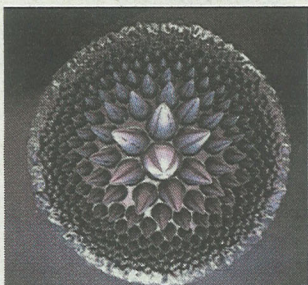
navzven, zato vse vesolje utripa ali, s tujko, pulzira.

Sveti krogi

Ko govorimo o sodobnih raziskovanjih krogov v naravi, ne smemo pozabiti, da jih od pamtiveka kadar koli lahko občudujemo v cvetovih, sadežih in drugih naravnih stvaritvah: »Z mandalami so ljudje od nekdaj krasili domove in središča družabnega življenja. V mandali se združujejo narava, kultura, preteklost, sedanjost, starodavno in sodobno, zavestno in podzavestno.«

Osrediščenost

Simboli, ki jih najdemo v mandali, se spontano pojavljajo v sanjah in umetnosti, nezavedno se izražajo prek arhetipskih podob, ki so univerzalne in skupne različnim kulturam, je ugotavljal švicarski psiholog Carl G. Jung in dodal: »Sele ko sem začel risati mandale, sem videl, da vse, vse poti, po katerih hodim, in vsi koraki, ki se jih lotevam, vodijo nazaj k isti točki, sredini. Postalo mi je kristalno jasno, da je mandala središče, prototip vseh prototipov. (...) Vse je usmerjeno k sredini. Ta uvid mi je dal stabilnost in mi postopno vrnil notranji mir.«

Kimatični krog iz železovih drobcev, kakršen se je izrisal raziskovalcu Robertu Hodginu med poskusi leta 2002. Foto roberthodgin.com

dvojino – napisani vsi najpomembnejši verski spisi, je iz njega izšla tudi kopica izrazov, med njimi mandala, ki pomeni krog.

Utripa vse vesolje

Profesorica pedagogike Irena Jarc, tudi prevajalka (Sporočilo vode dr. Masara Emota) in pisateljica (Duhovna dediščina Katarov), že vrsto let prireja risanje mandal za odrasle. »Vse, kar obstaja, utripa v lastnem ritmu,« pravi Jarčeva in nadaljuje: »Tako narava kot človek s svojo kulturo tvorita neskončno kompleksno prepletanje ritmov, ciklov, frekvenc, ponavljajočih se vzorcev, pulziranje in repetitivnosti.« Potrdili so jih tudi

(mivka, moka, voda, mleko, tekoča plastika itd.), ki se je ob vibracijah zvoka, najčese glasbe, izoblikovala v različne geometrijske vzorce. »Spoznal je, da je ves čutni in fizični svet sestavljen iz neskončnega števila prepletenih valovanj. Ti poskusi, znani pod imenom kimatični, angleško cymatics iz grške besede kima za val, materialno predočijo načela, na katerih temelji tako imenovana vibracijska ali energetska medicina.«

Kot je splošno znano in kot učijo znanstveni izsledki, se je svet začel s prapokom, vibracijo, ki se širi od središča

Vitražna mandala praške stolnice sv. Vida
Foto Marko Feist

Mandale so osrednji simbol, ki nas nagovarja k zbranosti, meditaciji, varovanju in zdravljenju: »Obstajale so v vseh kulturah kot simbol človekovega prizadevanja, da si uredi življenje po naravnih zakonih harmonije, skladnosti. Stari Egipčani, na primer, so jih upodobili v Ozirisovem templju v Abydosu. Tako umetniki, misleci in duhovniki kot tudi preprosti ljudje so jih skozi stoletja uporabljali kot pripomoček za dvig zavesti iz linearnega, racionalnega

nega, ki ju zastopa leva polovica možganov, v ciklično, imaginarno, intuitivno, kar zastopa desna polovica.« Temu služi tudi neskončno število upodobitev svetih krogov v verskih templjih, tako da jih lahko občudujemo v rozetah krščanskih cerkva, tudi pariške stolnice Notre-Dame, v mošejah ter budističnih in hindujskih svetih hramih. Obliko mandal – graditelji stavb vedo, kako na človeka vplivajo oblike, ki ga obdajajo – so prav tako privzele številne sodobne arhitekturne

Šestilna rozeta

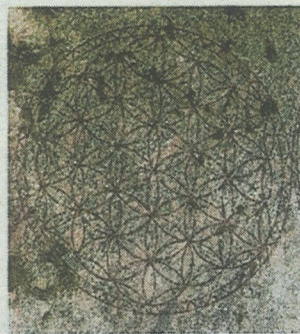
V omenjenem Ozirisovem krogu iz starega Egipta presenetljivo (ali pa niti ne) jasno prepoznamo šestlistno vetrnico, imenovano tudi šestilna, ker jo najlažje izrišemo s šestilom. Tej pogosto rečemo rozeta. Kot del slovenske kulturne dediščine jo najdemo pogosto izrisano, izklesano ali kako drugače oblikovano na toliko krajih, da jo je kot tipični slovenski simbol v svoj zaščitni znak prevzel – Slovenski etnografski muzej!

politično okrožje in tako naprej vse do olimpijskih krogov postali povsem domači. V izročilu vzhodnih kultur je sedem krogov oziroma koles v

»Izdelovanje mandale simbolizira duhovno popotovanje, pri čemer privre na površje veliko informacij iz globine duše. Zato lahko rečemo, da

Tibetanski menih med izdelovanjem mandale v Mariboru. Foto Tadej Regent

Upodobitev rože življenja na steni Ozirisovega templja v Abydosu. Foto pinterest.com

stvaritve, takšen je v naši bližini tloris furlanskega mesta Palmanova, čez veliko lužo washingtonskega Pentagona, v stičišče kroga je postavljen pariški slavolok zmage.

Zemljevid do skritih zakladov

V vsakdanjem življenju krog simbolizira povezanost, nerazdružljivost in solidarnost, tako da so nam izrazi družinski krog, domači krog, krog znancev in prijateljev, geografsko ali

nenehnem gibanju, to so energetski centri v človekovem telesu, znani kot čakre. Mandale v obliki na tleh oblikovanih svetih krogov ali izdelanih predmetov, svetinj, so stara ljudstva uporabljala pri zdravljenju obolelih članov. Njihov namen je bil, da bolnika pomagajo vrniti v naravno harmonično rast. Uravnava posameznikovega energijskega polja, ki mu odstira višje ravni zavesti, je namenjeno tudi risanje mandal, pojasnjuje sogovornica:

je mandala zemljevid, ki vodi do naših skritih zakladov. Ko jo začnemo risati, se prepustimo domišljiji. Poleg globokega estetskega doživetja, ki ga občutimo ob tem, nas mandala popelje na zanesljivo pot miru, zadovoljstva, povezanosti s samim seboj. Vodi nas v območja notranjega miru, sproščeno, povezanosti, zbranosti in ubranosti s stvarstvom.« Mandale lahko oblikujemo tudi skupinsko – po tem najbolj slovijo tibetanski menihi.

Razstava mandal slovenskih avtorjev. Foto mandala.si

Irena Jarc
Foto Igor Mali

